

Sütrenin anlamı, hükmü ve dikkat edilecek hususlar

Abdurrahman Genzileli: “Namazda önüne sütre koymanın hükmü nedir? Sütresiz namaz kılınırsa sahih olur mu? Cami halılarındaki ayak basma çizgisi sütre yerine geçer mi?”

SÜTRENİN ANLAMI

Sütre, Arapça “setr” kökünden türemiş bir kelime olup, örtme aracı, örtme işi, namaz kılanı setreden şey demektir. Namaz sütresi ise, namaz kılan kimsenin önüne koyduğu, kendisinin arkasında namaz kıldığı settare demektir. Bir duvara doğru namaz kılındığında duvar, bir sütuna doğru namaz kılındığında sütun, bir sandalyeye doğru namaz kılındığında sandalye, dikilmiş bir değneğe doğru namaz kılındığında değnek, hiçbir şey yoksa secde mahallinin önüne enlemesine bir çizgi çizilebilir ki, bu durumda da çizgi sütre hükmündedir. Ön safta bulunanlar arka saftakiler için sütre hükmündedir.

İbadet etme alanı yaklaşık otuz metre kareden büyük olan mabetlerde ve camilerde, halının çizgileri secde mahallini içine alacak biçimdeyse, bu çizgiler sütre mahiyetinde kabul edilir.

Namaz kılanın önünden geçme yasağı, kişi ile secde ettiği mahal arasında geçerlidir. Ama kişi bir duvarı veya bir nesneyi sütre yaparak namaza durmuşsa kişi ile duvar veya nesne arasından geçmek günah olur. Geçen günahkâr olur.

Sütrenin dışından geçmek ise günah değildir.¹

SÜTRENİN HÜKMÜ

Namaz kılan kimsenin, önünden geçilme ihtimali olan her yerde kendisine sütre edinmesi sünnettir.

Yeryüzüne halife olarak yaratılan insanın yaratılış olarak Allah katında saygın bir yeri vardır. Namazda ise insan sadece Allah’a tazim eder, tesbih eder, tekbir eder ve şükreder.² Bu bakımdan namaz kılan insanın önünden geçmek namazın ruhuna

uygun düşmez. Namaz kılanın huşuuna, huduuna ve huzuruna zarar verir. Namaz kılanın zihnini meşgul eder.

Allah Resulü (asm) buyurdu ki: “Namaz kılanın önünden geçen kimse ne kadar günah işlediğini bir bilse, namaz kılanın önünden geçmektense, kırk gün yerinde durmayı daha hayırlı bulurdu.”³

SÜTRE HAKKINDA RİVAYETLER

Musa bin Talha (ra) anlatmıştır: Biz namaz kılarken hayvanlar önümüzden geçiyorlardı. Bunu Resûlullah’a (asm) zikrettik. Resûlullah Efendimiz (asm): “Önünüzde semerin arka kaşı gibi bir şey olursa, onun önünden geçenler zarar vermez” buyurdu.⁴

Resûlullah Efendimiz (asm) bayram günü namaza çıktığı zaman bir harbe taşınmasını emrederdi. Harbe namazda karşısına dikilir, kendisi ona doğru namaz kılar, halk da onun arkasından namaza dururdu. Bunu seferde de yapardı.”⁵

Resulullah (asm) bazen de binek devesini kendisiyle kible arasına alır ve ona doğru namaz kılardı.

NELERE DİKKAT ETMELİ

Başkalarının gelip geçeceği yeri veya yolu önüne alıp, sütresiz bir şekilde namaza durmamalı.

Önü açık yerlerde namaz kılan, önünden birilerinin geçebileceğini tahmin ediyorsa, alnının hizasına, secde yaptığı yerin hemen önüne bir sütte koymalı.

Eğer bir şey koymak mümkün olmuyorsa, secde yaptığı yerin önüne sütte niyetiyle uzunlamasına veya yarım daire şeklinde bir çizgi çizmeli.

Aksi takdirde herkesin gelip geçmek zorunda bulunduğu yol üzerine namaza duran kişi günahkâr olur.

Cemaatle kılınan namazlarda, imamın secde mahallinin önünde sütte bulunması, cemaat için de yeterlidir. Cemaatin camilerde veya mescitlerde öndeki safta bulunan boşluğu doldurmak için, başka yer yoksa namaz kılanın önünden geçmek caizdir. Kâbe’yi tavaf eden kişinin de, tavaf esnasında, sütte edinmeksizin namaz kılan kimsenin önünden geçmesi caizdir.

Namazın önünden geçen çocukları azarlamak, insanlara ekşimek ise doğru değildir.

Bilâhare namazın nezahetine uygun şekilde anlatılmalıdır.

Dipnotlar:

1- Serahsi, el-Mebsut, I, 191.

2- Sözlür, s. 44.

3- Müslim, Salât, 261; Tirmizî, Salât, 249.

4- Müslim, Salât, 242; Tirmizî, Salât, 248.

5- Müslim, Salât, 245; 3-a.g.e., 247.